

HET SPROOKJE VAN DE HELD

Het grote Carthago voerde drie oorlogen.
Na de eerste was het nog machtig.
Na de tweede was het nog bewoonbaar.
Na de derde kon de stad niet meer gevonden worden.

Berthold Brecht

ER was eens een soldaat, die gesneuveld was op het slagveld. Nadat hij een tijdje in het hiernamaals had doorgebracht, ging hij weer 'ns kijken hoe het op aarde was afgelopen, nadat hij als een echte held was gesneuveld.

Transport van gevallen Duitse soldaten
in Vimy-Arras 1917

Het laatste beeld, dat hij zich van het slagveld herinnerde, was een geweldige modderpoel, zover het oog reikte. Er groeide helemaal niets meer, want de oorlog duurde al verscheidene jaren. En elke keer, wanneer de Schepper aller dingen het weer lente liet worden en de grassprietjes en bloemen hun neus weer boven de grond uitstaken, dan verdwenen die direct weer in de modder. Want de mensen gooiden er meteen weer bommen en granaten op, in alle soorten en maten die ze maar konden verzinnen.

De generaals kwamen regelmatig kijken, hoe de strijd verliep. Ze hadden grote petten of blinkende helmen op en hun hele borst was behangen met allerlei ordes, die ze weer van andere generaals, ministers en andere hoge heren in mooie pakken hadden gekregen.

De kolonels, kapiteins, luitenants, sergeants, korporaals en natuurlijk ook de gewone soldaten, gingen stram in de houding staan, als de generaals op het slagveld kwamen kijken. Want wie wist er nu beter, dan een generaal, minister of andere hoge piet met lintjes op z'n borst, waarom er oorlog gevoerd moest worden. En hoe ze die het beste konden winnen. En hoe de eer van het vaderland het best verdedigd kon worden.

Je hebt intussen wel begrepen, hoe belangrijk generaals, ministers en andere hoge heren zijn, maar we zijn wel ver afgedwaald van onze soldaat. Laten we hem voor het gemak Piet noemen. Maar misschien was het ook wel Jacques of Karlheinz of Abdul, want in het hiernamaals kijken ze niet zo naar een naam of naar een lintje op je borst.

HET SPROOKJE VAN DE HELD

Foto Hans de Regt

Onze Piet deed zijn ogen dicht en wenste dat hij weer terug was op de plaats van het slagveld. (Zo gemakkelijk gaat dat, als je in het hiernamaals bent.) Hij deed z'n ogen open en Hij begreep er niets van! Hij had toch goed gewenst? Hij wilde op het slagveld terug komen, maar hij stond midden in een prachtig bos, waar heel de bodem bedekt was met gras en mos en wat je al zo meer tegen komt in een mooi bos. De vogels zongen in de bomen en alles straalde

een enorme rust en vrede uit, alsof er nooit wat gebeurd was

Piet hoorde het geluid van auto's en daar ging hij op af. Hij kwam op een straat terecht en liftte een stukje met een van de auto's mee. Onderweg zag hij mensen gezellig zitten te picknicken. Er waren tafels en banken onder de bomen neergezet en de mensen zaten vrolijk met elkaar te praten of genoten van de zon.

Na een tijdje doemde er een groot gebouw op met een brede trap. Boven de ingang hingen een boel vlaggen. Naast de trap stonden een paar kanonnen, zoals hij ze in de oorlog ook gezien had. Er was een groot parkeerterrein, waar een heleboel auto's en bussen uit allerlei landen stonden. Er moesten veel mensen van zijn oorlog gehoord hebben, dat ze hier kwamen kijken.

Ossuarium Douaumont

Hij liep naar binnen en kwam in een grote hal. Aan de wand hingen halveer grote vlaggen en vaandels van de regimenten, die hier gevochten hadden. Achter glas lagen dikke boeken, waarin de namen geschreven stonden van alle soldaten die gesneuveld waren. Misschien stond die van hem er ook wel bij. Er hingen grote foto's, waarop de generaals stonden, die de slag hadden gewonnen. Ze kregen er weer een lintje bij. En de belangrijke mannen in zwarte pakken stonden erbij. Een stond er te spreken en het was net alsof je hem horen kon: "Bla, bla, bla, roem en eer, bla, bla, bla, gemene vijanden, bla, bla, bla, onze helden." De woorden leken allemaal op elkaar, daarom kon je het niet goed verstaan.

Met de stroom van bezoekers mee, ging onze Piet verder naar binnen, 'n Klein stukje van het slagveld was nagemaakt. Uit de modder en klei

HET SPROOKJE VAN DE HELD

staken stukken kanon, granaten, prikkeldraad en kapotte helmen met kogelgaten. Piet miste iets, wat hij op het slagveld wel gezien had, maar hier niet:

De gewonde en gedode soldaten, met hun afgerukte ledematen en gapende wonden, waaruit het bloed stroomde, - het gehuil van de kogels en granaten, - het gejammer en geschreeuw van de soldaten die getroffen waren, - de in naamloze angst verstarde gezichten van de doden, die soms niet meer te herkennen waren, omdat ze niet begraven konden worden, - de verschrikkelijke stank en de rook, - de brandende dorst en de honger, - de angst, die je keel dichtkneep als je erop uit gestuurd werd, - het verdriet, wanneer je een van je mede soldaten, waarmee je een tijd was opgetrokken, verloor, - en niet te vergeten, het verdriet van de mensen, die thuis alleen achter bleven.

Maar ja, dat kan je ook niet allemaal laten zien, horen, ruiken en voelen, want dan zou er niemand meer komen. Eigenlijk was dat best een goed idee, dacht Piet. Als iedereen nu eens goed wist, wat een vies boeltje zo'n oorlog was, dan zouden ze er misschien niet meer aan beginnen. Stel je voor: Er komt oorlog en niemand gaat ernaar toe! Wel vervelend voor die generaals, ministers en andere hoge heren, want die lopen dan hun lintje mis.

Piet ging weer verder kijken. Langs de wanden stonden allerlei wapens opgesteld. Ieder land had z'n eigen wapens. En de fabrikanten ervan, wilden graag meehelpen, om de eer van het vaderland hoog te houden. Eh...of het recht te doen zegevieren! Eh ...of misschien wel de vrede te bewaren! Of misschien nog wel een andere reden?

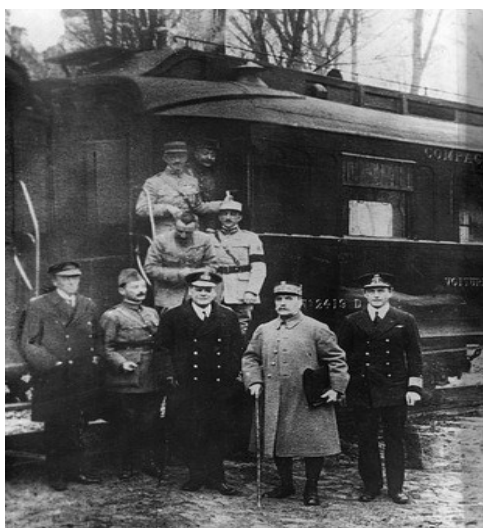
Er stonden ook wandelstokken van generaals, mooi versierd, want met een gewone wandelstok kun je tenslotte niet op het slagveld verschijnen.

Ook de uniformen van de soldaten waren tentoongesteld. Hoe hoger de rang, hoe mooier het uniform werd. Alleen jammer dat je niet allemaal zo'n rang kon bereiken!

Piet had eens goed rondgekeken, want er hingen ook een heleboel

foto's. Wat gek eigenlijk! De soldaten van het andere leger zagen er net zo uit, als die van zijn leger. Ze hadden net zoveel verdriet en pijn gehad als hij. Zouden ze nu echt niet geweten hebben, dat zij natuurlijk ongelijk hadden, of voor het verkeerde vaderland gevochten hadden?

HET SPROOKJE VAN DE HELD

Met de stroom bezoekers mee, verliet Piet het gebouw. Er was nog meer te zien, want overal stonden borden, die naar belangrijke punten van het slagveld wezen. Hij ging naar een ander groot gebouw met een hoge toren, in de vorm van een granaat en een kruis erop. Er lag een geweldig kerkhof voor, met onafzienbare rijen kruizen en rozen op de graven. Hier waren tienduizenden soldaten begraven. Gelukkig hadden ze hun namen nog gevonden.

Langs de buitenkant van het gebouw, zaten kleine raampjes en daar achter lagen grote stapels beenderen, doodskoppen en wat er zoal meer overblijft van iemand, die het

tijdelijke met het eeuwige heeft verwisseld. Ze hadden uitgerekend, dat het bij elkaar wel 130.000 soldaten waren geweest, waarvan ze alleen nog maar wat stukjes hadden gevonden.

Binnen heerste er gewijde rust. Op iedere steen van het gebouw zat een inscriptie; een groet van het roemrijke regiment, waar de soldaat gediend had. Of alleen een naam. Er was ook een kerk bij, waar alle soldaten, die in de oorlog gevallen waren, werden herdacht.

Je kon ook naar beneden. Daar was een souvenirwinkel, want zelfs aan het verdriet van miljoenen is geld te verdienen. Piet kocht een boekje, waarin naast de bezienswaardigheden van de omgeving, ook de veldslag werd beschreven. Er stonden foto's in van allerlei monumenten, die waren opgericht voor de heldhaftige strijders en de generaals, onder wie ze hadden mogen dienen. Bij ieder gedenkteken stond vermeld, welke kunstenaar het had ontworpen en wat de symbolische betekenis ervan was.

Gelukkig waren alle soldaten als helden gestorven, daar hoefde dus geen misverstand over te bestaan.

In gedachten zweefde Piet weer naar het hiernamaals. De mensen hadden het na deze oorlog vast wel begrepen

dat oorlog is de slechtste manier om een ruzie uit te vechten. En dat je best naast mensen kunt wonen, die anders denken en doen als jijzelf, maar daarom nog niet je vijanden zijn. De beslissing over vechten of niet, moet je niet alleen overlaten aan generaals, ministers of deftige heren in zwarte pakken. Er is voor alle mensen één vaderland en dat is de aarde. En over zeventig jaar maakt niemand zich meer druk over als die verschillen van

HET SPROOKJE VAN DE HELD

toen.

Of toch?

"Het grote Carthago voerde drie oorlogen.

Na de eerste was het nog machtig.

Na de tweede was het nog bewoonbaar.

Na de derde kon de stad niet meer gevonden worden."

Ja toch

Zo'n twintig jaar later begon het in het hiernamaals ineens weer veel drukker te worden. Hadden de mensen beneden het dan nog niet goed begrepen?

W eer waren er de hele knappe mannen in deftige pakken en de generaals in schitterende uniformen, die aan de mensen uitlegden, waarvoor ze nu weer ten strijde moesten trekken.

G elukkig hadden de fabrikanten van de wapens niet stil gezeten. Met het geld, dat ze verdiend hadden aan de vorige oorlog, hadden ze onderzoek gedaan. De wapens waren nu veel beter. Er gingen veel meer mensen tegelijk aan dood. Dat was maar goed ook, want zo konden er veel meer soldaten held worden.

Vredesdemonstratie 1984

T oen die oorlog was afgelopen, spraken de mensen af, dat ze alles zouden doen, om de oorlog te voorkomen. Dus moest er eerst een nieuwe vijand worden bedacht. Want als iedereen het met elkaar eens is, is er niets te voorkomen!

W eer kwamen die deftige heren met hun lege hoofden, hoge hoeden, de ministers en de generaals, (die je intussen vast wel kent) om te vertellen, dat de naties moesten bewapenen, om de vrede te bewaren. Ze spraken over democratische vrijheden of imperialistische dreiging. Ze vertelden het sprookje over het machtsevenwicht, maar vergaten erbij te vertellen, dat een oorlog uitbreekt, als een van de landen begint.

W eer waren er de wapenfabrikanten, die nu veel meer mensen aan werk hielpen. Ze hadden nu hele mooie wapens gemaakt, waar door ook de mensen, die geen soldaat waren, in één keer, allemaal tegelijk held konden worden.

M aar de mensen wilden niet meer luisteren. Ze vonden, dat ze lang genoeg gevochten hadden. Ze vonden, dat er eerst maar eens met de buurman gepraat moest worden. En dat je daar zelf het beste mee kon beginnen.

HET SPROOKJE VAN DE HELD

Ze hielden grote optochten, om te laten zien en horen, dat ze zich niets meer lieten wijs maken.

Je zult wel begrepen hebben, dat dit sprookje nog niet is afgelopen. Maar hóe het afloopt, dat ligt aan alle mensen. Dus ook aan jou!

"Het grote Carthago voerde drie oorlogen ...

Verdun Juli 1984